

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník VII.

Jún 2009

„Pod'ťe ... a trochu si odpočinite“ (Mk 6, 31)

Už od nepamäti naši predkovia stavali po celom chotári kaplnky a kríže. Nájdeme ich na križovatkách ciest, pri studničkách, na okraji osád i ďaleko v lese. Bol a je to prejav viery človeka, boriaceho sa s problémami každodenného života. Svedčia o múdrosti našich predkov, ktorí uprostred vyčerpávajúcej práce sa vedeli nachvíľu zastaviť, nadýchnuť, načerpať nových síl. Podobne ako v chráme, aj tu sa učili mať cit pre všetko šlachetné, pravdivé, čisté a krásne.

Naša generácia stráca zmysel pre pravdu, pre čistosť, pre lásku. Ale tohoto sa nesmieme zrieknuť! Ako chrám, tak aj kaplnky a kríže tu stoja ako výkričníky, ako argument, že človek sa nikdy nesmie zrieknuť zmyslu pre pravdu, pre lásku a pre to, čo je v živote najšlachetnejšie a najkrajšie.

V dnešnej uponáhľanej dobe sa mnohí nevedia prispôsobiť pri týchto miestach odpočinku, pretože nemajú čas, v rýchlosti cestovných prostriedkov neraz ani nestihnú zaregistrovať ich prítomnosť. V hluku, ktorý na nás dolieha zo všetkých strán, strácame schopnosť počuť hlas zvona z nášho kostola, ktorý nás na poľudnie či večer pozýva k vďake Stvoriteľovi.

Predsa však aj v súčasnosti je medzi nami nemálo ľudí, ktorým záleží na týchto posvätných miestach. Naš starobylý chrám i kaplnky a kríže na rozličných miestach našej otčiny obnovujú, skrášľujú, ozdobujú. Patrí im za to vďaka náš všetkým! Veď nám kladú pred náš zrak hodnoty, na ktoré častokrát zabúdame.

Nie každý z nás si v čase dovoleník a prázdnin bude môcť dovoliť ísť niekam do zahraničia či na druhý koniec zeme obdivovať svetové unikáty. Viacerí budú musieť rozmyšľať, ako čo najlepšie využívať neľahko zarobené peniaze a ako si pri všetkej starosti o prítomnosť a budúcnosť svoju a svojich drahých dopriať potrebný odpočinok. Neplačme za ďalekým svetom a drahými dovolenkami! Všetkým sa nám ponúka možnosť spoznávať našu domovinu. Treba ju prejsť s novým dychom a obdivovať v nej krásu, ktorú nám dáva Boh. Nezabudnime sa pri týchto potulkách zastaviť na miestach, kde môžeme získať aj my múdrosť našich starých mám a otcov. Tu sa učme ďakovať, veriť i opravdivo milovať a žiť. Možno neprejdeme pol sveta, ale budeme mať srdce ľudskejšie. A to je viac.

Jozef Hlinka, farár

Leto má krásnu tvár

Hoci tu máme letné a teplé počasie už od apríla, predsa len leto je leto. Deti majú prázdniny, dospelí zase viac dovolenky. Každý si chce oddýchnuť, zregenerovať sa, spoznať cudzie krajiny aj krásne miesta nášho Slovenska. A my na dedinách aj urobiť čo najviac okolo domu.

Snažme sa však, aby prázdniny neboli prázdne dni – aby ich deti nenaplnili iba bezcieľným potulovaním sa, poškodzovaním cudzieho majetku, drogami hoci len v podobe alkoholu či cigariet. Aby mali vyplnený aj voľný čas niečím zmysluplným – to je záležitosť rodičov.

Nech si po dvoch mesiacoch môžeme povedať, že slnko a oddych urobili v nás zázrak a my sme nielen oddýchnutí a naplnení novou chuťou do života, ale aj rodina získala ďalšie spoločné zážitky, na ktorých môže v budúcnosti stavať.

Radosť deťom i starším

Veľkú radosť urobil starosta obce Štefan Hatajčík deťom materskej školy, keď im zo svojej „starostovskej odmeny“ kúpil veľké Lego Dacta – učebnú pomôcku v hodnote 408 €.

Pre potreby výučby cudzích jazykov našich žiakov základnej školy kúpil radiomagnetofón.

Pre spríjemnenie chvíľ obyvatelia domova dôchodcov dostali nový televízor, ku ktorému bude nainštalovaný rozvod kábelovej televízie.

Slovo starostu

Vážení spoluobčania,

v ostatných troch mesiacoch tohto roku pracovníci obce zabezpečovali okrem iného podklady k projektovým prácam na rekonštrukciu budovy obecného úradu a okolia. Obidva projekty chceme uplatniť v rámci financovania dvoch európskych fondov. Dňa 3.7.2009 znova budeme predkladať projekt: „Základná škola Papradno – zaťaženie, výmena okien a dverí“, na Minis-

terstve výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Veríme, že niektorý z vypracovaných projektov bude aj pre našu obec úspešný.

O realizácii nových stavebných prác vás budem informovať v ďalšom vydaní Polazníka.

Blíži sa čas prázdnin, čas dovoleník, preto vám prajem príjemné prežitie nastávajúceho obdobia, mnoho pekných zážitkov a načerpania nových síl do ďalších dní tohto roka.

Štefan Hatajčík

Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Papradno zo dňa 15. 4. 2009 číslo 4/2009

Obecné zastupiteľstvo

A. berie na vedomie

1. hodnotiacu správu o činnosti TJ Žiar Papradno za rok 2008
2. požiadavky p. Romana Korca o odpredaji obecných pozemkov a vydanie súhlasu na malú vodnú elektrárňu a chov rýb
3. oznámenie MKS Papradno a fy. Elsta Udiča o konaní disco – zábav v KD v roku 2009

C: schvaľuje

1. prijatie 60 detí do MŠ Papradno pre šk. rok 2009/2010
2. používanie obecného motorového vozidla na odvoz žiakov – futbalistov na zápasy na útraty obecného úradu
3. finančnú čiastku na zaplatenie pobytu v obecnej DSS Beluša pre Evu Lečkovú na obdobie marec, apríl a máj 2009

Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Papradno zo dňa 7. 5. 2009 číslo 5/2009

Obecné zastupiteľstvo

B. schvaľuje

1. zadať firme ESIRA Bratislava spracovanie projektovej dokumentácie v rámci ROP – regenerácia sídiel – úprava verejných priestranstiev, lávky, chodníky, zeleň, detské ihriská...
2. záväzné stanovisko obce k vydaniu územného rozhodnutia a stavebného povolenia na výstavbu rekreačného objektu pre firmu SUCIF Pezinok
3. žiadosť 3 občanov obce o doprojektovanie rozšírenia vodovodu
4. hlavnej kontrolórke obce Papradno vykonávanie ďalšej pracovnej činnosti popri funkcii hlavnej kontrolórky obce
5. preplatenie projektovej dokumentácie osvetlenia kostola

Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Papradno zo dňa 20. 5. 2009 číslo 6/2009

Obecné zastupiteľstvo

A. berie na vedomie

1. stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu viacročného rozpočtu obce a k návrhu programového rozpočtu obce na roky 2009 – 2011

C: schvaľuje

1. šebecné záväzné nariadenie obce Papradno č. 1/2009 o opatrovateľskej službe
2. Programový rozpočet obce Papradno na rok 2009-2011
3. Urbanistickú štúdiu rekreačnej zóny za účelom výstavby dvoch rekreačných chat v lokalite Podjavorník – pri osade Hanajovce pre MUDr. Ivana Maliňáka a Máriu Haštovú z Pov. Bystrice

D: žiada

1. starostu obce
- a) o zabezpečenie a vyhotovenie PD oporného múra so statickým posúdením v osade Křížel ponad dom č.p. 1476 na zabránenie zosuvu komunikácie cez osadu Křížel

Úplné znenie uznesení Obecného zastupiteľstva obce Papradno je uverejnené na internetovej stránke obce Papradno

www.papradno.ocu.sk

Blahoželáme

Zlatá svadbu oslavujú

4. 6. 2009

Vincent Jánošík a Františka (rod. Brezničanová)

Spoločne životom kráčajú, dobré i menej dobré dni počas päťdesiatich rokov zažívajú ako manželia, ktorí sa rozhodli povedať svoje „áno“ 4. 6. 1959

Spamätáme sa niekedy?

Alarm po piatich mesiacoch 2009

Vážení občania,

pýtam sa vás: Kedy sa s vážnym úmyslom začneme spoločne zaujímať o problém likvidácie komunálneho odpadu v našej obci?

Či až vtedy, keď sa poplatok za komunálny odpad vyšplhá na sumu 25,00 euro (753,- Sk) na osobu. Alebo ešte viac?

Kedy si už konečne uvedomíme, že do veľkorozmerových kontajnerov nepatrí:

- pokosená tráva z dvorov a záhrad rodinných domov,
- starý nepotrebný nábytok a sedačky,
- drevené okná vyhodené po rekonštrukcii rodinných domov,
- strešná krytina z rodinných domov a hospodárskych objektov,
- drobný stavebný odpad (tehly, kvádre, omietky, ...),
- konáre z orezaných ovocných stromov,
- prehnité drevo z rekonštrukcií drevených domov a hospodárskych objektov,
- chladničky a staré sporáky,
- železo, plasty,

Prečo som si dovolil prostredníctvom našich obecných novín sa vás na to opýtať? Preto, lebo finančná analýza vývozu komunálneho odpadu za päť mesiacov (január – máj 2009) je alarmujúca:

- vyviezlo sa 147 veľkorozmerových kontajnerov komunálneho odpadu,
- KUKA vozom sa komunálny odpad vyviezol 18-krát,

Matričné okienko

★ Vitáme vás

Michal Súlovec 31. 3.
Veronika Černošíková 3. 4.
David Záhorec 7. 4.
Júlia Chudejová 26. 4.
Matej Žiliničik 1. 5.
Tereza Palková 3. 5.
Alexander Bašo 17. 5.
Matúš Ciesarik 3. 6.

† Životnú pozemskú púť ukončili naši spoluobčania

Miroslav Balušik (1969) 2. 4.
Jozef Mikulínek (1923) 14. 4.
Ladislav Janičik (1963) 15. 4.
Matilda Šamajová (1928) 28. 4.
Ludmila Vašítková (1934) 11. 5.
Jozef Majšík (1952) 14. 5.
Jozef Šamaj (1932) 18. 5.
Ludmila Lapúniková (1941) 30. 5.
Jozef Šardzík (1925) 10. 6.
Jaroslav Hrablík (1942) 11. 6.
Mária Balušíková (1931) 13. 6.
Milina Strašíková (1921) 15. 6.

- spolu sa vyviezlo 380,35 t komunálneho odpadu na riadenú skládku do Mikšovej, čo predstavuje 76,07 t odpadu za mesiac,
- za vývoz a uloženie komunálneho odpadu sme za 5 mesiacov spolu zaplatili 21 786,00 eura (t.j. 656 323,- Sk, priemer na 1 mesiac 131 265,- Sk !!!, čo je veľavýznamné)

Takéto tempo naznačuje, že do konca tohto roka zaplatíme za vývoz a likvidáciu komunálneho odpadu sumu: **55 286,00 eura, t.j. 1 575 180,- Sk!!!**

(To činí na jedného obyvateľa obce: 55 286,00 euro : 2530 = 21,85 euro, t.j. 658,- Sk.)

Vážení spoluobčania,

ak tieto argumenty nie sú dôvodom na hlboké zamyslenie a uvažovanie ako ďalej, tak potom je zbytočné zo strany obce - obecného rozpočtu dotovať odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu.

Do budúcnosti bude asi potrebné rozpočítať všetky náklady na likvidáciu komunálneho odpadu priamo na občana a vtedy sa snád spamätáme.

Prednosta obecného úradu

Dňa 27. júna 2009 sa krásneho veku 90-tich rokov dožila naša spoluobčanka Helena Žilínčiková. Starosta obce a obecné zastupiteľstvo jej ďakuje za obetavú prácu vo folklórnom súbore Podžiaran a príkladnú reprezentáciu našej obce.

Do ďalších rokov jej prajeme mnoho zdravia, šťastia a spokojnosti. Ku gratulácii sa pripája aj redakčná rada Polazníka.

Na obecný úrad prišli na rukách rodičov – naši noví spoluobčania. Spoločne sme ich privítali v utorok 26. mája.

Volby do Európskeho parlamentu

Tak sme si zvolili. Účasť necelých 20 % vo voľbách do Európskeho parlamentu bola veľmi nízka.

To, že ľudia nemajú záujem o veci verejné je zrejmé. Radi si pofrlíme, skritizujeme všetko a všetkých – keď nás to nič nestojí. Akonáhle máme niečo urobiť, pre to, aby sa kritizované skutočnosti zmenili, tak si nájdeme tisíc výhovoriek prečo ja nie – čo už len zmôžem, mám inú robotu, môj hlas nič nezaváži, nech sa úrad (štát) postará, veď sú za to platení.

A nie je to vždy pravda. Lebo demokracia je aj o tom zaujímať sa o veci verejné a slobodne vysloviť svoj názor. Nie iba „po bránku“ a ďalej potopa.

Na to by sme mali pamätať pri ďalších a ďalších voľbách – aj kvapky robia škálu ak sú vytrvalé.

Starajme sa o život okolo nás, zaujmime stanovisko a tiež žiadajme skladanie účtov od nami volených zástupcov na všetkých poschodoch.

(am)

V našej obci

BOLO

5. apríla

Tohtoročná „Kvetná nedeľa“ sa vydarila, počasie bolo slnečné, omša slávnostná, na svoje si prišli aj obdivovatelia remeselníckych a jarmočných výrobkov.

11. apríla

Cez veľkonočný víkend žil kultúrny dom v Papradne pohybom, v sobotu 11. apríl sa odohral už tradičný stolnotenisový turnaj o pohár starostu obce. Prvenstvo zo 6. ročníka si odniesol Pavol Navrátil, na druhom mieste bol Juraj Palko a tretí Pavol Škorik.

12. apríla

sa mládež tešila pri tanci na veľkonočnej zábave.

26. apríla

sa rozozvučali v priestoroch kultúrneho domu **harmoniky – heligónky**. Prvého ročníka heligónkarskej prehliadky sa zúčastnili: Miroslav Balážik s bratom z Papradna, Pavol Pozník z Brvišti, Marián Majtán so synom z Veľkého Rovného, Milan Zádielny zo Stupného, Jozef Kysel z Marikovej, František Šibík z Jasenice, Vladimír Harvanec zo Štiavnik, Vladimír Polník z Dolnej Marikovej, Pavol Hlavačák z Turzovky, Miroslav Štefánik z Lúka, Štefan Kubačák z Dolnej nad Kysucou, Milan Ruček z Čadce a Jaroslav Melicherík z Považskej Bystrice v doprovode priateľov hudobníkov.

30. apríla

členovia klubu turistov postavili pred budovou KD MAJ. K dobrej pohode spievala FS Podžiaran.

1. mája

usporiadali členovia Červeného kríža vo veľkej sále KD discozábavu – **majáles**

2. mája

v podaní Stupnianskeho divadla sme v KD sledovali ich najnovšiu hru „Ej, Ďurko, Ďurko“, v ktorej sa úlohu zhostili aj dvaja naši herci Ivan Lališ so synom. Viac sa dočítate v budúcom čísle.

7. mája

si deti MŠ, žiaci ZŠ a členovia FS Podžiaran uctili naše mamičky, tetušky a babičky kytičkou pesničiek a tancov.

10. mája

zorganizovali Okresný výbor protifašistických bojovníkov Považská Bystrica a okresný výbor „Za slobodu“ Vsetín výstup na Javorník, kde si prítomní uctili pamiatku padlých v II. Svetovej vojne. Tohto medzinárodného stretnutia priateľov Moravy a Slovenska sa zúčastnil okrem prednostu ObÚ Považská Bystrica a predsedníčky ObÚ Vsetín aj minister obrany SR Jaroslav

Baška. Kladenia vencov pri pamätníku sa zúčastnili aj naši hasiči.

17. mája

Táto nedeľa opäť patrila folklóru a zachovávaniu folklórnych tradícií. Považské osvetové stredisko Považská Bystrica a obec Papradno zorganizovali „Regionálnu súťažnú prehliadku hudobného folklóru.

2. júna

sa uskutočnilo v zasadačke obecného úradu víťanie nových občanov Papradna.

7. júna

sa uskutočnil v Kultúrnom dome v Papradne koncert žiakov Súkromnej základnej umeleckej školy a divadelného krúžku. Žiaci sa predstavili v hre na keyboard, v speve populárnych a ľudových piesní a v divadelnej scénke Spred katedry. Ďakujeme všetkým, ktorí ste prišli podporiť deti svojou účasťou.

Výsledky volieb:

Slovenská republika

Na voľbách sa zúčastnilo 19,63% voličov, čo je viac ako pred štyrmi rokmi (17%), ale je to najnižšia účasť medzi 27 krajinami Európskej únie

1. Smer – Sociálna demokracia – 5 mandátov (32%)
2. SDKÚ – 2 mandáty (16,98 %)
3. SMK – 2 mandáty (11,33 %)
4. KDH – 2 mandáty (10,55 %)
5. HZDS – 1 mandát (8,97 %)
6. SNS – 1 mandát (5,55 %)

Papradno

Celkový počet voličov: 2103

Celkový počet voličov, ktorý sa zúčastnil hlasovania: 409 t.j. 19,45%

Výsledky podľa jednotlivých strán

1. Smer – Soc. demokracia – 150 hlasov (36,67 %)
2. HZDS – 103 hlasov (25,18 %)
3. SNS – 61 hlasov (14,91 %)
4. KDH – 42 hlasov (10,27 %)

14. júna

Naši farníci sa vydali do Nitry za našim bývalým farárom Petrom Klechom pri príležitosti jeho životného jubilea. Viac na strane 9.

BUDE

15. – 16. augusta

JAZDECKÉ HRYsú dva dni na farme Anny Beníkovej plné zábavy, oddychu, dobrého jedenia i pitia spolu s hudbou a pesničkami. Návštevníkov pobavia i ponosia koníky, uvidíte prezentáciu koní zo Slovenska, k tomu sprievodný program. Ešte si želajme dobré počasie, pretože ani nová koliba by všetkým nemohla poskytnúť strechu nad hlavou.

Prečo ostali papradňanské hory gazdovskými

Za poddanských čias bolo všetko pánske. Role, lúky, pasienky i lesy. Potom, keď bola panština zrušená, chudobní sedliaci už nemuseli na panskom poli zadarmo robotovať.

Pánske majetky dostali do vlastníctva gazdovia. Museli však pánom za tieto polia a hory zaplatiť. Tí, ktorí nemali dosť peňazí, museli za pôdu dlhé roky pracovať. Takto, po rokoch, sedliaci vyplatili pánov z polí i z hôr a mali už všetci svoje vlastné pozemky, na ktorých gazdovali a svoje hory, v ktorých rúbali drevo.

Takto sa stalo i v susedných dedinách. Lenže páni, keď už mali za celý papradňanský chotár zaplatené zase špekulovali, ako by gazdov ošmekli. Nuž rozšírili taký chýr, že vraj role budú sedliakom ponechané, ale hory tie vraj iba pánom patria a preto si ich vezmú späť. Hory si páni chceli vziať, ale peniaze za ne zaplatené sedliakom vrátiť nechceli. Oni ich chceli mať zadarmo. Ale ani gazdovia si nechceli hory zadarmo prepustiť. Veď ich veľmi potrebovali.

Páni stáli na svojom zámere a gazdovia sa nedali opláchnuť. Nakoniec to prišlo do tuhého. Úrady i stolica nadržali pánom, keď to s gazdami nešlo po dobre, stoliční páni povolali si na stolicu do Trenčína všetkých obecných richtárov. Tam ich žiadali, aby všetky hory, čo sú v ich obciach podpísali pánom.

Mnohí sa dali naviesť pálenkou a podpísali. Niektorí sa zľakli pánskych vyhrážok a tiež podpísali. Najtvrdším orieškom pre stoličných pánov bol papradňanský richtár. Núkali mu pálenku, ten najtuší kvit, ale on nechcel piť ani za živý svet. Chceli ho doplatiť zlatými dukátmi a on odmietol. Nepochodili uňho ani s vyhrážaním.

„Však ty zmúdreš“, povedali mu a strčili ho do áreštu.

Vo väzení bol zavretý niekoľko týždňov. Denne mu iba raz dávali suchý chlieb a čistú vodu a každodenne mu kládli tú istú otázku.

„Tak čo, už si dostal rozum? Podpíšeš alebo nepodpíšeš?“

„Nikdy“, bola jeho odpoveď.

Veľmi dlho ho v árešte morili a obec Papradno bola za ten čas bez richtára. Občanom sa takého pánske počínanie nepáčilo, lebo sa dozvedeli, čo stoliční páni s ich richtárom robia, ale čo si mohli počať? Čakali iba ako to skončí.

Trenčianski stoliční páni darmo sa unúvali. Papradňanského richtára neskrotili. Nakoniec sa

na neho tak napálili, že mu povedali, že musí skapať.

Bolo to práve v zime. Vyviedli ho z áreštu, zaviedli ho pod drevený trenčiansky most a tam dolu ho priviazali k piliu. Bol to ukrutný, neludský trest. Richtár musel sedieť na fadé pripútaný mocnými štrankami ku drevenému nosníku mosta, ktorý sa dvíhal nad zamrznutým Váhom.

Páni ho nechali pod mostom tri dni a bol by vraj chudáčisko zaručene zamrzol, keby nebol mal dobré oblečenie. Mal však celý oblek z teplého súkna a to ani najmrzivejší vietor neprefúka. Mal súkenné nohavice, papuče, teplú baranicu, kožuch a na ňom ešte teplú huňu a na rukách vlnené rukavice palčáky. No hoc bol i mladý a silný chlap i tak toho mal dosť. Hlad a zima ho veľmi umorili.

Keď si už myslel, že tam skoná, potom prišli k nemu mestskí drábi, odviazali ho a povedali mu, aby im chytrý z očí zmizol.

Stýraný richtár pobral sa domov do svojej dediny. Kdesi v krčme sa zastavil a potúžil sa jedlom i pitím. Večer bol už doma. Dobře sa vyspal na rodnej lavici a ráno zavčasu vstal.

Do ruky si vzal sekeru a pomaly kráčal vrždiacim snehom na horný koniec dediny. Tam, kde drevený most pretínal riečku Papradňanku stáli posledné domčeky. Od nich cesta išla k horám. Ku tým horám, ktoré Papradňani museli pánom draho zaplatiť, a ktoré on richtár nedovolil pánom znova do rúk vstrčiť. Tu zastal na okraji, z okruhlych brvien postaveného mosta. Zadíval sa smerom k Javorníku na tie hory zasýpané bielučkým snehom. Dlho sa díval a cítil v sebe uspokojenie.

„Sú naše, sú gazdovské“, povedal si nahlas.

Bolo biele studené ráno a richtár stál pri moste vedľa cesty vydupanej v snehu od ľudských i konských nôh i od hladkých saní, na ktorých ľudia zväzali drevo.

Zjavili sa prví chlapi. Kráčali odiať v kožuchoch a huniach. Tahali za sebou sane, na ktorých mali priviazané retazami sekery a píly. Sane sa po snehu kĺzali ako po skle.

Keď richtár chlapov zbadal ako prichádzajú k nemu, zapichol svoju sekeru do snehu vedľa mostu, sňal širák z hlavy a zavesil ho na stojace porisko sekery. Keď chlapi, saniari, prišli k mostu, richtár im prikázal, aby sa každý, kto si chce z hôr dreva dovieť širáku poklonil.

Chlapi si najprv mysleli, že sa ich richtár na rozume pomiatol. Každý sa však radšej širáku poklonil akoby sa mal nazad vrátiť. Ak daktorí odopreli, richtár im povedal:

„Keď som ja bol za naše hory pod trenčianskym mostom priviazaný, hádam si len zaslúžim, aby ste sa vy môjmu širáku pri

tomto moste poklonili. Veď keby ja nie, už by ste do týchto hôr nesmeli chodiť.“

Všetci priznali, že richtár má pravdu a zaslúži si tú časť od občanov, keď papradňanské hory pánom nepodpísal.

Všetky hory v okolitých dedinách v Štiavniku, Petroviciach aj v iných obciach stali sa znova pánskymi iba papradňanské hory ostali odvtedy gazdovskými.

Stefan Meliš

Čo sa dá urobiť so samorastom?

Jozef Sučík nezaháľá

Zo dva roky chýbajú Jozefovi Sučíkovi do sedemdesiatky. Keď opúšťa prácu v Považských strojárňach, vedel, že robotu si vždy nájde. Takú, čo nemusí ani svoju dedinu opúšťať. Okolo rodinného domu je síce dosť toho, čo musí majiteľ stihnúť, ale on mal na svojho konička ešte viac času. Zbieranie všetkého, čo pripomína dávnejší život a zúčtovanie samorastov na nové veci. Za tých niekoľko rokov oddychu u Sučíkovcov všeličo pribudlo. Ale pekne po poriadku.

Hneď za bráničkou samorasty hovoria: Vitajte u nás. Písmenko za písmenkom tak, ako v prírode narástlo. A to sa už k nám rúta deti s hubami v rukách, že neviete, na ktorý skôr pozrieť. Chcú sa fotografovať. Prišli s učiteľkou i pracovníčkou knižnice pozeráť a dozvedieť sa o všeličom, čo sa v tomto dvore ukrýva. Ale zase nie tak, že by to nemohol nikto vidieť. Domáci pán aj s manželkou Lúvkou vyprevádzajú redaktorku rádia, ktorá v tento deň navštívila Papradno a neobišla ani ich dom.

Takže poriadne rušno? To mávate často návštevy? Opatrne začíname rozhovor u Sučíkovcov.

- *No už sa tu vedľa zastaviť, aj za vrece húb odvážajú, jedna pani moje najkrajšie osikovice ani z ruky nepustila. Ktovie, kde v Bratislave skončili... Dokonca už aj zo zahraničia sem traťili.*

Huby sú navlas také, aké sa nám občas podarí nájsť v prírode. A to množstvo! Dokonca aj sušené, správne nakrájané sme objavili. Neviem si predstaviť, koľko času si vyžiadala táto „výroba“.

- *Treba zájsť do hôr, pochodiť, neviem, či vôbec niečo nájdeme, ale keď sa podarí, odrežem. Domov priniesem, hlúbik pripasujem, očistím, lakujem, približuje „výrobný proces“ autor.*

Tak to už treba predstavivosť a kus srdca, pracovité ruky a nekončné hodiny. Ale čo nie je bez roboty? Korene tejto vášne sú možno v dávnejších časoch, pán Jozef mal otca, ktorý sa venoval stolárskej robote, takže práca s drevom mu vonia. Aj altánok v dvore nedávno postavil a ten si pochvaluje domáca pani, najmä v lete sa tu všetko „odbaví“, aj návšteva posedí. A zase aj on má syna Jozefa – stolára.

Keď prejdeme ďalej do dvora, pod strechou nájdeme malé múzeum. Napríklad žehličky – je ich tu 90, k najstarším pri tejto činnosti slúžil „gúlek“ z dreva a žehliť, ani teplotou neoplýval. Hrnce, čo sa používali na otvorenom ohništi, krčahy, džbenky na mútenie mlieka, všetko čo slúžilo kedysi na bačových našim predkom, dnes už vidíme „zaslúžene oddychovať“. Papradno má svoje malé múzeum...

- *Ak chcete niečo vyhodiť, môžete doniesť, pozriem sa na to, lúči sa s nami Jozef Sučík.* (vp)

Premeny Papradna

Zalesňovanie

V prvej polovici 20. stor. a ešte aj v 50 - tých a 60 - tých rokoch, bol z bočných hrebeňov Javorníkov (marikovský a štiavnický chotár) krásny výhľad do všetkých papradniarskych dolín. Drevené chalúpky bačovov, obrobené terasovité políčka, vykosené lúky a pasienky mali tí, čo po nich prechádzali, pred sebou ako na dlani. Z hlavného hrebeňa Javorníkov bol výhľad nielen na Moravu ako je tomu dnes, ale do celej Papradniarskej doliny, ba bolo vidieť aj kus Považia..

Papradniarske hory do 50-tých rokov patrili súkromným majiteľom a urbáriátu. Oproti lesom susedných katastrov sa vyznačovali značnou živelnosťou v ťažbe i pestovateľskej činnosti. Lesné porasty sa rozširovali väčšinou prirodzeným náletom semien, vysádzalo sa málo a to viac urbáriát ako súkromníci, tomu však patrila len malá časť lesov. Urbáriát vlastnil aj škôlku na pestovanie sadeníc Pod Bušom, ktorá sa zachovala dodnes.

Drevo sa ťažilo väčšinou na obchodnú činnosť. Predané stromy sa buď spracovali priamo v lese na stavby a opravy domov, čo umožňovalo zárobok papradniarskym tesárom, alebo vlastníci – majitelia povozov dopravovali drevo na pílu alebo železnicu do Považskej Teplej.

Neskôr na píly v celej doline, kde sa spracúvalo na rôzne reziwo. Drobný predaj stromov bol často jedinou príležitosťou na zabezpečenie živobytia chudobných domácností. Na palivo sa využívali len suché a nezdravé stromy a drevný odpad – konáre, kôra, kokorúdy. V zime sa drevo dopravovalo domov na pechurských saniach, čiže na sebe, v inom ročnom období na kravských alebo konských povozoch.

Veľkou chybou tých čias bolo, že súkromní vlastníci a spoluvlastníci lesov nedokázali založiť akciovú alebo družstevnú spoločnosť na vybudovanie drevospracujúceho podniku. Boli by dosiahli oveľa väčší zisk a zároveň by sa boli rozšírili pracovné príležitosti v obci.

V 50-tých rokoch minulého storočia sa zmenili vlastnícke vzťahy a všetky lesy, súkromných majiteľov aj urbáriátu prepadli v prospech štátu. Po zriadení Štátnej lesnej správy v obci sa v roku 1953 začalo s intenzívnym zalesňovaním holín a pasienkov. Najväčší rozsah zalesňovacích prác bol v roku 1954. Od stupniarskej Žeravice až po hlavný hrebeň Javorníkov, 240 pracovníkov Lesnej správy za tri mesiace vysadilo viac ako milión sadeníc. Jeden robotník denne vysadil až 300 stromčekov, v závislosti od vzdialenosti a terénu, nakoľko sa často musela na kamenistý podklad donášať hlina. Okrem stálych pracovníkov lesnej správy pri vysádzaní pomáhali aj brigádnici, hlavne žiaci tu najšej základnej školy.

Z drevín, ktoré sa vysádzali, to boli hlavne smrek obecný, smrek červený, borovica čierna, borovica obecná, z listnáčov lipa, javor, jaseň a buk. Zalesnili sa všetky obecné a urbárske pasienky (Kobylica, Žiar, Brusné, Hlaná a iné), a postupne aj opustené súkromné políčka v osadách a na bačovoch. Sadenice sa dopravovali v škôlke, ktorú lesná správa prevzala od urbáriátu.

Aj keď hospodárska činnosť lesnej správy – ťažobná i pestovateľská bola na dobrej úrovni, nevyhla sa niektorým chybám, ako bolo napr. nevhodné zalesnenie hrebeňa Javorníkov. Z vysadených stromov tam nie je prakticky žiadny úžitok, lebo nedokážu odolávať prudkým vetrom a zálahám sne-

hu, čím vznikajú časté polomy a vývraty. Jednoducho povedané – hospodársky úžitok nulový, bývalý krásny výhľad do papradniarskej doliny nijaký a hlavne, čo asi ľuďom vadilo najviac, zničené veľké plochy čučoriedkových porastov.

Poštatnenie lesov postihlo všetkých občanov. Predtým si palivové drevo bral každý podľa potreby, potom už len na lístky. Na úžitkové drevo stačil súhlas spoluvlastníkov, potom sa od lesnej správy dostalo len na základe stavebného povolenia, ale na opravu domu nič. Preto dochádzalo k častým krádežiam dreva – ľudia boli nútení kradnúť z vlastných hôr.

Aj po zmene režimu, po roku 1989 je získať naspäť lesy na súkromné hospodárenie ťažké, ba skoro nemožné. Bránia tomu nevysporiadané vlastnícke vzťahy, nakoľko hory neboli od 50-tých rokov predmetom dedičského konania. Domnelých vlastníkov za tie roky pribudlo a podiely sú rozdrobené v mnohých parcelách. V mnohých prípadoch je to aj nežádúce vlastníkov o hospodárenie, či nezhdý spolumajiteľov na dedičských podieloch.

Ak systematické zalesňovanie hodnotíme z dnešného pohľadu, tak musíme pripustiť, že malo svoj neodškriepiteľný význam. Veď čo by bolo s pozemkami, ktoré sa prestali postupne využívať? Zarástli by trnami a zostali bez úžitku. Prikladom toho dnes je napr. Holý vršok, Západliská a mnohé iné časti nášho chotára.

Tak, ako vysadené stromy rástli, výhľad z hrebeňov Javorníkov do dolín sa zmenšoval a dnes nie je takmer žiadny. Aký-taký sa otvorí akurát z Orgoňovej Kýčery, aj to len do Marikovskej doliny. Pôvodný chodník z Papradna na Javorníky, ktorý prechádzal cez Kýčeru, ponad papradniarske bačov, nahradil v 70 – tých rokoch nový, modro značený turistický, ktorý ide väčšinou marikovským chotárom a je oveľa dlhší. Pôvodný chodník sa prestal používať, zarástol a dnes by ho málokto našiel.

Pred desiatimi rokmi členovia Krúžku ochrancov prírody z Papradna osadili na bočných hrebeňoch Javorníkov na turistických chodníkoch drevené tabule s označením dolín, ponad ktoré prechádzajú. Tabule aspoň sčasti pomôžu turistom zorientovať sa, nakoľko chodníky do dolín zarástli alebo sa zničili pri ťažbe dreva. Žiaľ, niektoré z tabúl zmizli hneď po osadení, ostatné sú poškodené vetrom a časom a pomaly dosluhujú.

Takéto drevené tabule nájdeme aj na ceste Papradno – Podjavorník. Niektorí chatári a chalupári si svoje doliny označili ešte oveľa výraznejšie a estetickjšie – Malé Brusné, Veľké Brusné, Žilín, ba našli sme aj označenie priamo v osade – Macháčovce. Škoda, že takýchto tabúl nie je viac, pomohlo by to lepšej orientácii nielen cudzím návštevníkom, ale aj domácim, ktorí naše krásne hory nepoznajú.

Lesné cesty, mosty

V spoločenstve Urbáriátu alebo v súkromných lesoch sa na približovanie dreva k furmanskej ceste využívali tzv. **dráhy**. Drevo sa po nich stahovalo na koňoch alebo ľudskou silou, čiže na sebe. Staré cesty a dráhy väčšinou a od nepamäti viedli korytom rieky alebo potoka, preto boli úprave a ich povrch hrboľatý. Na úpravu neboli potrební. Na

Po prevzatí súkromných lesov do štátnej správy boli tieto cesty na nový spôsob hospodárenia, pri ktorom sa využívala moderná lesná technika, úplne nevyhovujúce.

Lesná správa si začala preorávať nové, širšie **zväžnice** a to často aj na úkor poškodenia lúk a drobných políčiek, ba neraz i samotných bačovov. Zväžnice sa budovali tam, kde ich práve na ťažbu dreva potrebovali. Niektoré sa využívajú dodnes, iné po skončení ťažby zarástli a sotva si ich v lese všimneme.

Okrem toho Lesná správa však **vybudovala alebo zrekonštruovala a spevnila aj cesty**, bez

ktorých by sa dnes sotva mnohé bačovy mohli opravovať, či stavať nové chaty. Sú to :

- preoraná, vybudovaná a penetrovaná cesta na úseku Majer – Komjatné – Skala, v rokoch 1976 – 1978, v dĺžke 5,5 km
- rekonštruovaná, spevnená a penetrovaná cesta v Medvedskej doline, v rokoch 1974 – 1975, v dĺžke 4 km
- rekonštruovaná, preoraná, spevnená a penetrovaná cesta v Ráztockej doline, v rokoch 1972 – 1973, v dĺžke 2 km
- rekonštruovaná, preoraná, spevnená a penetrovaná cesta v doline Žilín – Skalie a časť Ostravice, v dĺžke 2 km
- preoraná okružná zvoznica Ostravica – Chlebcovce – Ráztoka – Harvánkovce – Balážov – Levčovce – Hruškovce – Ribničíská – Klín – Kopšovce – Dukát – vrch Pátkové. Spevnenou cestou Podjavorník – Pátkové sa možno autom dostať až na hrebeň Javorníkov. Nedávno bol tento úsek rekonštruovaný, ako súčasť cyklotrasy do Marikovskej doliny.

Náklady na vybudovanie 1 km spevnenej, penetrovanej cesty predstavovali 1 milión Sk.

Spolu s cestami sa budovali aj nové mosty. Štátna správa nevyhovujúce nahradila novými, betónovými :

- most od štátnej cesty k doline Veľké Brusné, v roku 1985
- most od štátnej cesty k doline Modfatín, v rokoch 1976 – 1977
- most od štátnej cesty do doliny Žilín, v roku 1975
- most na štátnej ceste v osade Ostravica – U Dílov, v rokoch 1976 – 1977
- menšie mosty cez prítoky, Ráztocký a od Dukáta, v rokoch 1966 – 1968 a 1972

Združstevňovanie

JRD bolo v našej obci založené v roku 1974. Koncom jesene tohto roku zoralo v oboch stranách extravilánu úzke políčka, čím sa utvorili ucelené lány. Zoranim drobných, terasovitých po-

líčiek v svahovitom teréne došlo na mnohých miestach k zosuvom pôdy /súvezy/ a odplavovaniu ornice. Túto skutočnosť starší, skúsení roľníci veľmi kritizovali.

V našej obci bolo združstevňovanie pomerne hladké, ak to porovnáme s tými obcami, kde sa JRD zakladali už v 50 – tých rokoch. V roku 1974 poľnohospodárstvo už dávno nepredstavovalo hlavný zdroj obživy, zamestnania a pravidelný zárobok mal každý, kto chcel pracovať. Kto nemohol, mal dôchodok alebo sociálne zabezpečenie.

Podľa zárobkových možností obyvateľstva sa menil aj poľnohospodársky pôdny fond. V čase zakladania družstva sa už mnohé role neobrábali, hlavne tie vzdialenejšie od dediny, pasienky a postupne aj lúky a roličky na kopaniciach sa po roku 1950 zalesňovali.

V roku 1974 bolo v obci 948 súkromne hospodáriacich roľníkov s celkovou výmerou cca 1135 ha poľnohospodárskej pôdy, do JRD z nich vstúpilo 893, s 1077 ha poľnohospodárskej pôdy. Mladým bolo s roľami jedno, tí mali svoju prácu a starších gazdov, ktorí do JRD vstúpiť nechceli, museli presviedčať vlastné deti, ktorým bolo v práci obyčajne pohrozené, že ak rodičia nepodpíšu družstvo, prídu o zamestnanie.

Tým, ktorí vstúpili do JRD boli pridelené záhumienky, všetko role okolo dediny. Každý dostal rovnaký diel, nezohľadnil sa podiel majetku, ktorý vložil do družstva. Pridelovanie záhumienok vyvolalo množstvo sporov a hádok, lebo blízke role sa rozdelili všetkým, bez ohľadu na to, či tam predtým niečo mal. Družstvo za pomerne krátky čas existencie pestovalo hlavne pšenicu a kukuricu na siláž, krmoviny, menej zemiaky, ostatné plochy sa využívali na pasenie jalovic a menej oviec.

Iné časy

Po roku 1989 vlastníci pôdy dostali svoje role naspäť, ale k pôvodnému hospodáreniu, aspoň v takom rozsahu, sa už nevrátil nikto. Dnes to pekne vidieť na neobrobených a zaburinených po-

líčkach blízko dediny. Obrába ich málo kto. Ešteže väčšiu časť chotára má v prenájme Anny Beniková, ktorej sa hlavne v poslednej dobe podarilo premeniť záplavy žltej púpavy na upravené, trnia zbavené pekné horské lúky.

Spomienky

Súčasná mladá generácia ťažkú prácu na poli už nepozná a ani staršia by sa k nej nechcela vrátiť. Iba občas si zaspomína na smutno – veselé príhody, ako napr. túto:

Istá mladá žena musela ísť okopávať zemiaky až za Háj, k štiavnickému chotáru. Muž bol kdesi na robotách, o dve malé deti sa nemal kto postarať, veď každý mal svojich robôt dosť, zobrala teda so sebou aj tie. Menšie do plachty na chrbát, do jednej ruky palice na kolísku, do druhej „baherku s rajzovú kašú a štranek, na kerém cahala kozu“. Starsiemu chlapcovi dala motyku a keď nevládal, niesla aj tú. Keď prišli na roľu, najprv postavila kolísku a prikázala staršiemu, aby dával pozor na kozu a občas pokolísal malého brata.

Ale čože ten, sám ešte potreboval, aby sa s ním niekto hral, nie aby mal nejaké povinnosti.

Na obed, keď sa žena chcela najesť, našla v baherke z rajzovej kaše akurát tak na dne. Ostatnú zjedla koza. Čo mala chudera robiť? Čo zvýšilo dala chlapcovi,

Reagovali ste

Premeny Papradna – Podjavorník
(Polazník apríl/2009)

Do redakcie Polazníka sme dostali list od M. Romaňákovskej z Dubnice n/Váhom, v ktorom nás upozorňuje, že v príspevku „Premeny Papradna, Podjavorník“, sme nesprávne uviedli majiteľa domu, v ktorom bol Pri škole zriadený obchod. Nebol ním Karol Trulík, ale jej otec Štefan Šamaj. Karol Trulík bol len jeho zaťom.

Pani Romaňákovská uistujeme, že našim zámerom nebolo osobitne niekoho vyzdvihnúť, alebo poukázať na jeho zásluhy. Osobne sme nepoznali ani K.Trulíka ani Š.Šamaju, chceli sme len opísať život ľudí v osadách Podjavorníka.

V článku sme vychádzali z informácií (obchod „U Trulíka“) a podkladov, ktoré sme mali k dispozícii, vlastnícke vzťahy sme neskúmali.

Samozrejme za chybu sa ospravedľujeme.

menšieho naplekala a sama hladná kopala do večera.

M. a A. Balušíkovci

(údaje o zalesňovaní poskytol G. Šamaj)

Udialo sa v našej škole za posledný štvrtrok školského roku

Máme za sebou školský rok 2008/09. Aký bol? Ako sme ho prežili? Zvládli sme všetky situácie? Aké bude vysvedčenie? Čo sme urobili pre seba a čo pre školu?

Prváčikovia sa naučili čítať, písať, počítať. Cez prázdniny si budú môcť prečítať peknú knihu, napísať list kamarátke či kamarátovi, prípadne porátať centy za nazbierané čučoriedky, maliny, huby... Deviatáci, ktorí sa rozlúčia s našou školou, sa rozídu po prázdninách na rôzne školy a budú spomínať na chvíle, ktoré prežili v tej našej počas deviatich rokov. Tretiaci možno prežili najkrajšie chvíle, keď išli na prvé sväté prijímanie. A ostatní žiaci? Myslím, že každý prežil v škole niečo pekné, zaujímavé, čo mu urobilo radosť. Možno nové vedomosti, možno jednotka z diktátu alebo písomky, možno nové priateľstvo.

Žiaci spolu so svojimi učiteľmi sa zapojili do mnohých súťaží či akcií:

- pri príležitosti Dňa Zeme sa naši žiaci s uč. Moravíkovou čistili studničky, s uč. Cabadajovou vysadili 13 stromčekov v areáli školy, zbierali papier, pomarančové šupky
- zapojili sme sa do zbierky poriadanej ku Dňu narcisov pre ľudí chorých na rakovinu,
- mnohí prispeli 1 za modrý gombík na vakcínu proti tetanu pre deti v Laose
- pod vedením uč. Juraja Šipeka a jeho manželky Martiny pripravili žiaci pekný kultúrny program pri príležitosti Dňa matiek
- v spevackej súťaži Slávik Slovenska si vyspievala žiačka 9. roč. Veronika Šamajová v silnej konkurencii pekné 2. miesto
- družstvo chlapcov 4. ročníka v Malom futbale McDonald Cup zabojovalo a obsadilo v okresnom kole 1. miesto
- Jakub Gablík, žiak 7. triedy, sa v okresnom kole v behu na 1000 m umiestnil na 3. mieste

Druhú májovú nedeľu sme oslávili krásny sviatok Deň matiek. Žiačka 3. triedy Kristínka Šamajová st. zablahoželala svojej mame vlastnou básňou.

Vždy, keď ráno vstávam,
na stole už raňajky mávam.
Mama sa o všetko doma stará,
starostí má s nami veľa.

Keď večer mesiac rozsvieti
hviezdičky,
idú spať všetky dobré detičky.

Len ja ešte televízor pozerám,
lebo pri mame rada večer sedám.

Tá ma však od televízora zahna-
la:

„Choď si oddýchnuť,
už som ti postielku ustlala!“
Chcem mojej mame len to naj-
lepšie priať
a vždy, keď mi je smutno,
túžim ju pri sebe mať.

Deň narcisov

Žlté narcisy rozdávali žiaci školského parlamentu 17. apríla, (k nim patrí aj ja). Najskôr sme obišli všetky triedy našej školy a potom sme sa vybrali do dediny. Zavítali sme na obecný úrad, do zdravotného strediska, do materskej školy i do obchodov. Vo forme dobrovoľného príspevku sme hľadali pomoc pre tých, ktorí ju veľmi potrebujú. Pre ľudí chorých na rakovinu. Spolu s učiteľkou Ďurovcovou, ktorá túto peknú akciu mala na starosti, sme získali a do centra Ligy proti rakovine v Bratislave sme poslali 387,13 €. Ďakujeme všetkým, ktorí akoukoľvek čiastkou prispeli do zbierky Dňa narcisov.

Modrý gombík

V dňoch 19. 5. – 22. 5. 2009 v našej škole sme sa zapojili do zbierky Modrý gombík. Peniaze pôjdu na vakcínu proti tetanu pre chudobné deti v Laose. Mnohých žiakov i učiteľov hrial v tieto dni modrý gombík pripnutý na psíach. Hrial i dobrý pocit, keď sme vyzbierali a na účet UNICEF poslali 132 €.

Euro je tu

1. mája sme si pripomenuli 5. výročie vstupu Slovenska do EÚ. Už pol roka platíme eurom, pomaly si zvykáme, len naša babka nie a nie prísť euru na chuť. Žeby sme pre ňu znova zaviedli slovenské koruny?

Deň Zeme

Deň Zeme pripadá na 22. apríl. Prečo je potrebné tento deň si pripomínať?

Deň Zeme si pripomíname aj preto, aby sme si raz do roka (ak už nie častejšie) pripomenuli svoju závislosť na cenných daroch, ktoré sú nám prostredníctvom Zeme poskytované, a aby sme si u vedomili,

že zemské zdroje nie sú nevyčerpa-
teľné. Nie vždy si to
uvedomujeme –
Zem drancujeme
a správame sa
k nej priveľmi ma-
jetnícky. Opak má
byť pravdou: máme
ju chrániť a ucho-
vať jej podobu pre
budúce generácie
ľudí a ostatných
tvorov, ktoré na nej
žijú.

Erika Trúchliková

Spolupráca materskej školy so základnou školou

V prostredí materskej školy niektoré deti prežívajú už posledné chvíle. V septembri ich privíta základná škola. Aby deti neprichádzali do prvej triedy s ustráchanými očkami, počas školského roka ZŠ i MŠ vzájomne spolupracujú. Najskôr deti spoznávajú priestory základnej školy – šatňu, triedu, telocvičňu, jedáleň. Neskôr pozorujú vyučovanie v 1. triede, pričom sa zapájajú do činností.

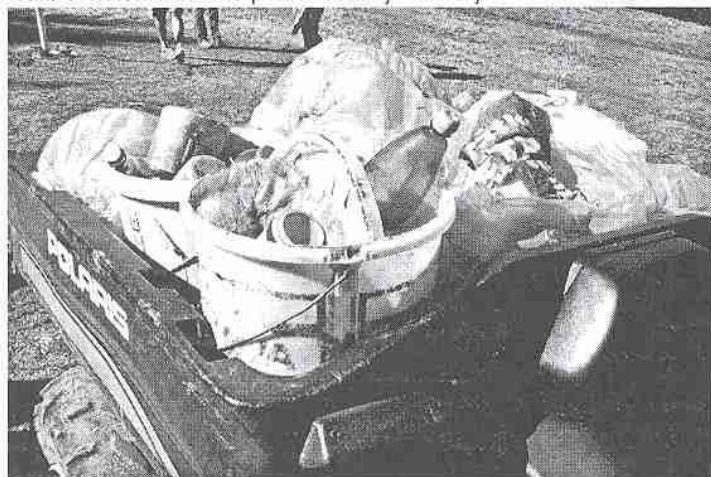
V tomto školskom roku žiaci zavítali do materskej školy, kde im deti pripravili bábkové divadlo Búdka v poli. Na záver sa spoločne zahrali rôzne ľudové hry a zaspievali si za doprovodu harmoniky. Vzájomnú spoluprácu ukončia spoločnou opekačkou.

Pozbierali sme možno aj po vás...

V júni sme začali s vyčistením okolia našich turistických chodníkov. A „zadarilo“ sa nám, nazbierali sme plnú vlečku... Stále sú medzi nami takí, ktorí si všeličo so sebou do hôr zoberú a nechajú po sebe „stopu“, s ktorou sa príroda nevie vyrovnáť a dáva to spätne nám pocítiť. V čistení budeme pokračovať aj v druhej časti tohto roka.

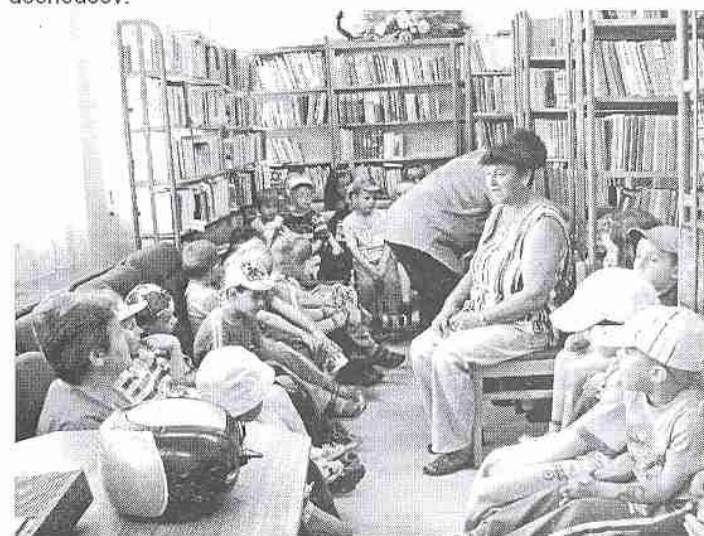

V knižnici to nie je len o čítaní

V obecnej knižnici bolo 7. apríla milé stretnutie. Učiteľka Janka Cepáková svojim žiakom predstavila študentku Veroniku Bašovú, ktorá ukázala žiakom, akú používa techniku pri výrobe veľkonočných kraslíc. Zdobenie skúšala už ako dieťa a všetko sa naučila od svojej mamičky Márie Bašovej. Tá už má podlomené zdravie, tak svoj krásny dar prenechala deťom.

V knižnici aj odštartovali tohoročný Medzinárodný deň detí (26. 5.) stretnutím detí MŠ so speváčkou Simonkou Kocanovou z Udiče, žiačkou ZUŠ, ktorá ich pozdravila spevom a úsmevnou poviedkou Čert a Kača. Keď sa v rukách tety Božky objavila Veľká kniha riekaniiek, deti ukázali, že poznajú takmer všetky. Odchádzali s omalovánkami a sladkosťami, na druhý deň ich očakávali v domove dôchodcov.

Medzinárodný deň detí sme oslávili športom

V pondelok 1. júna sa nám ľahšie a veselšie kráčalo do školy ako v iné dni. Prečo? Pretože sme mali sviatok, neučili sme sa, ale bojovali sme v školskom športovom areáli o to, kto z nás vystúpi na stupne víťazov a odnesie si „olympijskú medailu“. Súťaž bolo neúrekom, nechýbala dobrá nálada, hudba hrala, spolužiaci povzbudzovali, a hoci slniečko trochu štrajkovalo, počasie držalo s nami a vydržalo bez dažďa až do skončenia Olympijského dňa. Kto zvíťazil? Všetci, ktorí sa zapojili do športovania, pretože každý urobil v tento deň niečo pre svoje zdravie.

Nitra, milá Nitra...

V nedeľu 14. júna sme sa štyridsiati vybrali na návštevu Nitry. Spolu so starostami Štefanom Hatajčíkom a z Brvništa Jánom Fuskom, s folkloristami Podžiaranu s ozembuchom a harmonikou. Cieľom bolo zúčastniť sa na sv. omši, zablahoželť nášmu bývalému pánovi farárovi vdp. dekanovi PhDr. Petrovi Klechovi k jeho putovaniu našou vlasťou pri príležitosti jeho 40. narodenín. Deväť rokov sme spolu prežívali u nás v Papradne (1997 – 2006).

Mladší navštívili Kalváriu a kostol Nanebovzatia Panny Márie, oltár, odkiaľ bývajú televízne prenosy sv. omše hlavne na sviatok Cyrila a Metoda, misijný dom a zastavenia krížovej cesty. Z vrchu Kalvárie boli nadšení pohľadom na Nitru a sprievodným slovom Miroslava Králiku. Nadšení boli aj tí skôr narodení, keď prvý raz v živote navštívili „slovenskú mať“, ako Ľudovít Štúr hovorí v básni „Nitra, milá Nitra, ty slovenská mať, ...“ a ďalej pokračuje:

*Ty si niekedy bola všetkých krajín hlava,
v ktorých tečie Dunaj, Visla i Morava.
Ty si bola sídlo kráľa Svätopluka,
keď tu panovala jeho mocná ruka.
Ty si bola sväté mesto Metodovo,
keď tu naším otcom hlásal Božie slovo...*

Čo dodať na záver?

Bez Božieho požehnania, márne naše namáhania. Dôkazom toho je aj požehnanie nášho pána farára Jozefa Hlinku na cestu do Nitry a požehnanie pána dekana Klecha na cestu domov. Počas zájazdu panovala dobrá nálada, radosť, spokojnosť, na fare pohoda. Všetkým zostali pekné spomienky. Aj to je spôsob, ako chváliť Boha za jeho dobrodenia. (MB)

Naše spoluobčianky Filoména Hrošková a Júlia Bašová vyšívali a vyšívali a pekný dar jubilantovi do Nitry aj priniesli. Vyšívanú košelu si dekan Peter Klech obliekol a nám zostáva dobrý pocit a príjemné spomienky na milé chvíle tejto nevšednej nedele.

Z tvorby našich žiakov

Poistené baby – jagy

Boli, žili raz tri sestry baby – jagy. Dlhé roky bývali v rodičovskej chalúpku, z ktorej odpadol raz šindeľ, raz kúsok z komína, raz dvere. Jedného dňa sa krajom prehnala prudká víchrica. Víchór sa zaprel do chalúčky, kýval ňou z jednej strany na druhú. Chalúčka zavzdychala, zaplakala, a celkom sa rosypala. Naše tri sestry zostali bez strechy nad hlavou. Ale hlavy im zostali. I začali ony premýšľať. A veru aj vymysleli. Postavia si novú chalupu. Nie jednu, ale hneď tri. Každá svoju. Najstaršia nemala už veľa sily, tak postavila chalupu zo slamy, stredná bola lenivá, a tak jej chalupa bola z konárov stromov a tretia, ktorá vždy okolo sestier behala, posluhovala im a varila, si postavila chalupu z kameňa. Len komín už nestačila, tak ho urobila z hliny.

Žili si tri sestry vo svojich domoch, chodili jedna k druhej i tretej na kavičku a sem-tam sa u nich zastavil Černokňažník znály nielen života hlboko v horách, ale aj v meste. On totiž okrem čarovania mal i druhé zamestnanie – bol poisťovacím agentom. Vyrozoval im vždy najnovšie noviny zo sveta – dobré i zlé. A ešte im radil, lebo poznal ich príbeh o otcovskej chalúčke, aby si poistili svoje bývanie. Sestry dali hlavy dokopy a – poistili sa. A veru dobre urobili. Víchrica sa zopakovala, odvíala dom zo slamy i z konárov a z kamenného zobrala iba hlinený komín. Naše tri sestry bývali znova spolu – v kamennom domci najmladšej sestry. No nadišiel čas, keď im poisťovňa vyplatila peniaze za škodu, ktorú napáchala víchrica. Za ne baby – jagy urobili prístavbu ku kamennému domu a nový komín a žili šťastne, až kým nepomreli.

Saša Zboranová, Martin Hrebičik

Aj dôchodcovia sa vedia zabávať

Tradíciou sa stalo spoločné každoročné stretnutie obyvateľov Domova dôchodcov – Domova sociálnej starostlivosti Papradno a Horná Mariková. Vzájomná spolupráca funguje už desať rokov.

V deň sviatku Petra a Pavla – to je 29. júna – sme pozvali dôchodcov a zamestnancov z Hornej Marikovej do Papradna. Navštívilo nás 23 hostí z Marikovej a v priestoroch papradnianskeho domova sa srdečne zvitáli ako starí známi, posedeli si pri kávičke a koláčiku a tieto spoločné chvíle si spríjemnili krátkym programom. Ženy z Marikovej zaspievali „svoje“ pesničky a naše zase tie papradnianske trávničky. Vymenili si darčeky, ktoré si vlastnoručne pripravili. Pretože za desať rokov marikovskí dôchodcovia už dobre poznajú náš domov aj so záhradou, pozvali sme našich hostí do novovybudovanej Koliby pod hájom na príjemné posedenia. K tomu sme ponúkli aj nádherný výhľad na Papradno a chotáť. Aby nám bolo veselšie, k dobrej nálade prispeli Pavol Máček,

Marián Klabník, Viliam Kontil a Milka Gáciková. Chutný obed, krúpna baba, od majiteľky farmy Anny Beníkovej jej produkty, nuž povedzte, nebolo nám dobre? Aj dôchodcovia sa vedia a chcú zabávať. (VL)

Tretiak a jeho báseň! Jeho riadky pripomínajú každému, že má základnú ochranu poistením sa vypláť. Matej, je to super. Píš aj naďalej, píš aj pre Polazník.

Jeden, dva, tri, štyri, päť. Poisti sa – a to hneď! Nevieš, kedy zlomíš nohu na vysokom, stromom brehu. Veď sa ani nenazdáš a už nohu v sadre máš. Poistovňa zaplatí bolesť aj zdrapy z gatí

Matej Moravík, 3. tr.

Papradnianske prezývky – pokračovanie

Francoš	Fajkár	Hrík
Farár	Grmál	Hevočík
Franica	Gavurík	Hečko
Fajdák	Gengelen	Hrkó
Fila	Grúber	Hevurár
Flinta	Gácová	Haragaňa
Fulgant	Gínik	Hanicová
Fabiš	Galovec	Hevúcek
Fidel	Gavurík	Hevinák
Filúch	Gumík	Hobaj
Fazulkár	Gašparec	Hocmaj

Kalendár Klubu turistov a lyžiarov v Papradne

Júl

Pokračovanie čistenia a úpravy malého vodopádu

Prechod hrebeňom Pri skale – Dúbrava – obecný úrad

Čistenie turistickej trasy Žofa – Koškovce

August

Čistenie turistickej trasy dolná okružná

Cyklistika

Nočný prechod Papradno – Portáš

September

Stretnutie v sedle Bukovina s turistami z Moravy

Turistika Roháče – Oravice

Pokračovanie čistenia trasy Žofa – Koškovce

Október

Čistenie turistických trás

Posedenie klubu pri gulášu na Javorinke

Podujatie podľa počasia a dohody

November

Výstup na Žiar

Čistenie lyžiarskych bežeckých trás pred zimnou sezónou

Ukončenie letnej sezóny pod ostreším

December

Začínáme zimnú sezónu (podľa počasia)

Prechod na bežkách na Kasárne, alternatíva pešo

Štefanský prechod chotárom Papradna

Silvestrovský výstup na Bukovinu (Brvnište)

Klub turistov a lyžiarov na Čertove

Tretieho ročníka turistického prechodu hrebeňa Javorníkov z Podjavorníka na Čertov sa zúčastnilo 28 členov KTL Papradno dňa 29. – 31. mája 2009. Cestou späť sa zastavili na Kohútke, kde bolo „Moravské valašení“, stretnutie Sovákov a Moravákov.

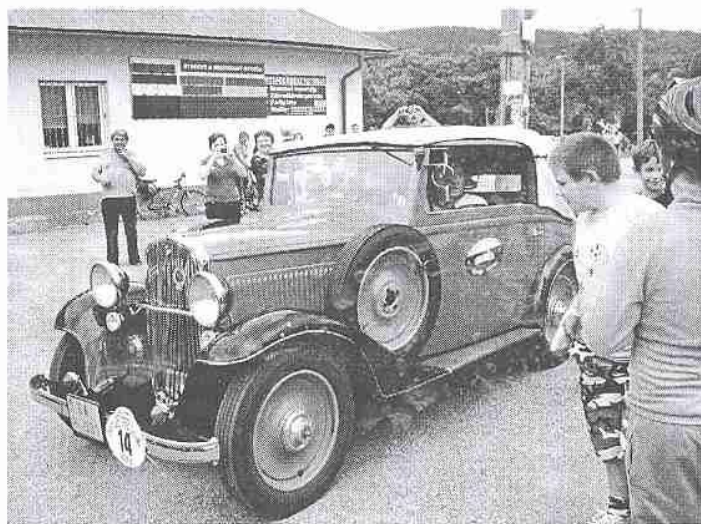

Spanilá jazda veteránov

V dňoch 26. a 27. júna ako všetci z médií vieme sa konal v našom regióne III. ročník „Veterán tour Manín“.

Konečná – cieľ spanilej jazdy historických vozidiel zo Slovenska a zo zahraničia (ČR, Nemecko) bola v sobotu na Podjavorníku. Počas jazdy veterány mali prejazdovú kontrolu aj v našej obci. Na parkovisku „Na Sigoci“ nedočkavo čakali účastníkov veteránskej tour nielen pracovníci obecného úradu na čele so starostom obce, ale aj okolo 700 obdivovateľov historických vozidiel. Účastníci tour sa zapísali do pamätnej knihy obce, pracovníci úradu im odovzdali propagačné materiály o Papradne a jeho okolí a ponúkli občerstviť sa – papradnianskym ovčím syrom, krúpnou babou a nealko nápojmi. K dobrej nálade prispeli aj členovia folklórnej skupiny Podžiaran spevom a hrou na harmoniku a ozembuch. Keďže vydržalo aj počasie (rozpršalo sa až po odchode historických vozidiel), mnohí z nás majú o jeden z príjemných júnových zážitkov viac.

Do kroniky našej obce pribudol zápis účastníkov jazdy veteránov v našom regióne. Pochvaľovali si starostlivosť a pohostinnosť na prejazdovej kontrole. Ako napísali, radi sa tu zastavia aj o rok. (VL)

Smejeme sa

Pán Novák dostal list z Ameriky. Najprv si ho prečítal sám a potom oznámi rodine:

„Stryko Ignát zomrel.“

„No“, vraví jeho žena, „konečne dal od tej doby, čo odišiel za lepším, o sebe vedieť“

- Ide podnikateľ v Audi stodvadsiatkou po diaľnici. Zrazu sa vedľa neho objaví Trabant a jeho vodič na neho kričí: „Poznáš Trabanty?“ Podnikateľ sa nahnevá a pridá na stoštyridsať, ale za chvíľu je Trabant zas vedľa neho a znova: „Trabanty poznáš?“ Šliapne na plyn a uhaňa stošesťdesiatkou. Lenže Trabant ho dobehne a vodič zasa: „No tak, poznáš Trabanty?“ „Poznám“, zareve nahnevany podnikateľ z okna svojho žihadla, „čo by si chcel vedieť?“ „Nevieš ako sa v ňom radí dvojka?“

- Hovorí dedko svojmu vnukovi: „Tak ty, vnúčik môj, nevieš čo je to fronta. Ja som na nej bol cez vojnu, tvoja babka v nej stávala na mandarínky a toaletný papier a ty, keď skončíš školu, budeš v nej stávať pred úradom práce.“

- „Počúvaj Juro“, pýta sa nastávajúci otec svojho skúseného suseda, „ty máš už dve deti, tak mi poraď. Ktorý mesiac tehotenstva je najhorší?“ „Desiaty“, hovorí Juro, „to už musíš to malé nosiť aj ty.“

- Stretnú sa dvaja kamaráti, ktorí sa už dávno nevideli. „Tak rozprávaj, ako si žiješ?“ „Ako turecký paša v háreme“, poštažuje sa jeden, „doma päť žien, žena a štyri dcéry a ani jeden zať.“ „To naozaj neviem, ktorý z nás je na tom lepšie“, povzdychne si druhý, „ja mám doma len jednu dcéru, ale už štvrtého zať.“

Recepty

Nové zemiaky so syrom a smotanou

750 g nových zemiakov, soľ, olej, mleté čierne korenie, mletá rasca, 150 g tvrdého syra, 2,5 dl kyslej pochúťkovej smotany, petržlenová vňať

Nové zemiaky umyjeme pod tečúcou vodou, uložíme do vymastenej pekáča, pokvapkáme olejom a vo vyhriatej rúre upečieme. Upečené zemiaky pokrájame na väčšie kocky, vložíme do misy, osolíme, okoreníme, premiešame. Posypeme postrúhaným syrom, premiešame a polejeme kyslou smotanou. Pred podávaním posypeme pokrájanou petržlenovou vňaťou.

Špagetové hniezda

200 g špagiet, 2 póry, 200 g šunky, 4 väčšie paradajky, 2 lyžice kečupu, mleté čierne korenie, 150 g tvrdého syra, olej

Špagety uvaríme v osolenej vode, scedíme a necháme odkvapkať. Do vymastenej zapekacej nádoby uložíme vrstvu umytého pokrájaného póru, osolíme, okoreníme mletým korením, posypeme pokrájanými paradajkami, pokrájanou šunkou a pokvapkáme kečupom. Pomocou lyžice a vidličky špagety postácame do koliesok (hniezd), uložíme na rúrenú zeleninu, posypeme postrúhaným syrom a vo vyhriatej rúre zapekáme do zlatista.

Dorastenci s výrazným nárastom

Sezóna do Papradna futbalistom priniesla radosť – dorastenci s prehľadom sú usadení na prvej priečke v oblastnej súťaži, ktorá znamená postup do vyššej súťaže. Ani muži nesklamali, patria do prvej polovice I. triedy. Svojim priaznivcom ponúkli jeden z najlepších výkonov na jar doma v zápase s púchovskou rezervou.

I. trieda muži

1. Beluša	24	23	0	1118:16	69
2. H. Poruba	24	17	3	4	73:32 54
3. Plevník	24	13	5	6	52:40 44
4. Púchov B	24	12	4	8	60:44 40
5. Ilava	24	11	5	8	43:35 38
6. Papradno	24	11	3	10	47:47 36
7. Malé Lednice	24	11	3	10	37:51 36
8. Horovce	24	9	5	10	43:44 32
9. Brvnište	24	6	5	13	25:52 23
10. D. Mariková	24	7	2	15	26:65 23
11. Udiča	24	6	4	14	40:55 22
12. Dulov	24	6	0	18	30:73 18
13. Pružina	24	3	3	18	21:61 12

I. trieda dorastenci

1. Papradno	24	17	5	2	53:19 56
2. H. Poruba	24	16	0	8	73:41 48
3. Prečín	24	14	3	7	72:45 45
4. Domaniža	24	14	3	7	77:51 45
5. Lúky	24	12	7	5	68:47 43
6. Orlové	24	12	5	7	49:34 41
7. Pružina	24	12	1	11	45:49 37
8. Bolešov	24	7	7	10	53:65 28
9. Lysá	24	7	5	12	45:63 26
10. Praznov	24	6	3	15	35:68 21
11. Visolaje	24	3	10	11	38:66 19
12. Pruské	24	4	5	15	30:52 17
13. Tuchyňa	24	2	6	16	26:64 12

I. trieda starší žiaci

1. Košeca	26	20	1	5	128:34 61
2. Orlové	26	18	2	6	78:20 56
3. H. Poruba	26	18	1	7	87:26 55
4. Podmanín	26	16	3	7	88:39 51
5. Udiča	26	13	5	8	58:34 44
6. Prečín	26	13	4	9	59:44 43
7. Bolešov	26	11	5	10	55:60 38
8. Pružina	25	10	6	9	55:51 36
9. Borčice	26	10	5	11	47:40 35
10. D. Mariková	26	10	2	14	43:59 32
11. Streženice	26	7	9	10	43:38 30
12. Papradno	25	8	2	15	36:55 26
13. Lúky	26	4	1	21	32:114 13
14. Prejta	26	0	0	26	13:208 0

Hokejbal žirafa liga Považská bystrica

II. liga

1. Alkáči	29	19	3	7	200:138 41
2. Vrtížer	29	16	4	9	151:101 36
3. Zaskalie	29	17	2	10	145:106 36
4. Senators	29	16	2	11	147:109 34
5. Papradno	29	14	4	11	127:104 32
6. Sweet pub	29	13	4	12	123:107 30
7. Scorpions	29	12	2	15	133:146 26
8. Jasenica	29	10	4	15	125:174 24
9. Sverepec	29	9	4	16	114:141 22
10. Moštenec	29	9	4	16	128:147 22

Žilinskí „vlci“ opäť v Papradne

V piatok 26. júna sa už piatykrát v Papradne predstavili v priateľskom futbalovom zápase žilinskí extraligoví hokejisti proti našim futbalistom Tridsaťpäťčlennú výpravu dovedli tréneri Spišiak a Rehák najskôr na obecný úrad v Papradne, kde ich prijal starosta obce. Zápisom do pamätnej knihy spečatili svoju prítomnosť v našej obci.

Zo známych hokejistov nastúpili na futbalové ihrisko napríklad Hreus, Lipovský, Krajčí, Škoda, Kokavec, Nadaždi a Škorvánek. Asi tristo divákov videlo pekné akcie na jednej i druhej strane a konečný hvizd rozhodcu za stavu 5:5.

Počas prestávky venovali Žilinčania na rozvoj futbalu v Papradne 350 €. Kamarátske vzťahy určite upevnilo posedenie v Kolibe pod hájom, kde sa podával výborný guláš. Nad celou „akciou“ mal telefonický dozor z dovolenky v Egypte nový športový riaditeľ Žilinčanov Roman Konštek. Osobitnú radosť mali najmenší diváci, ktorých chlapi zo Žiliny obdarovali suvenírmi svojho klubu.

Chlapci – hokejisti, prajeme vám pekné dovolenky, úspešný ročník 2009/2010 a o rok opäť u nás!

(SL)

Na Morave veselo, na Morave dobre

V sobotu 27. júna sa vydala „výprava“ starších hráčov futbalu a priaznivcov – spolu 35, do Janakovic. Podporu harmoniky Šípekocov bolo cítiť ihneď cestou. Na Morave našich v meraní síl čakali ešte tri družstvá. Najskôr ich prijal starosta na obecnom úrade, a tak ako po iné roky ani teraz pri spoločnom stretnutí nechýbala dobrá nálada, bohaté občerstvenie. A vôbec nevádi, že naši seniori neboli najlepší, boli štvrtí, no priateľské vzťahy pokračujú a možno sa raz aj karta obráti.

